

ב"ה

פרשת וירא

'ואשה אחת מנשי בני הנביאים'

הפטרה

אישי... אש יו"ד

ואשה אחת מנשי בני הנביאים גו'¹. הנה פסוק זה הוא התחלת הפטרת השבת, ...ותוכן ההפטרה הוא סיפור כמה מהנסים שעשה אלישע הנביא תלמידו של אליהו.

דלכאורה נסים אלה אין קשר ביניהם. אלא הענין מובן על פי המבואר במפרשי התנ"ך², דמכיון שגבי אלישע כתיב³ שהוא פי שנים ברוחן לגבי אליהו, לפיכך היו אצלו גם הנסים והמופתים שעשה כפולים מאליהו, וזהו תוכן ההפטרה, סיפור הנסים דאלישע.

והסיפור הראשון הוא ואשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע לאמר עבדך אישי מת והנושה בא גו'.

אמנם גם סיפורי התורה הם חלק מהתורה מלשון הוראה⁴, היינו שבסיפור זה יש הוראה בעבודת כל אחד ואחד מישראל. ויובן זה על פי מה שמבאר כבוד קדושת אדמו"ר הזקן במאמרו על פסוק זה (נדפס במאה שערים⁵ ובמאמרים הקצרים⁶),

וְאִשָּׁה קאי על כל אחד ואחד מישראל, כי כל אחד מישראל שייך לכנסת ישראל הנקראת אשתו של הקב"ה, דזהו תוכן כל ענין שיר השירים, שכנסת ישראל נקראת אשה כו'. ונקראת גם

מנשי בני הנביאים, שענין הנבואה הוא קבלת דבר הוי", וכל אחד מישראל קשור עם דבר הוי".

צעקה אל אלישע, אלישע הוא הקב"ה, שהוא בעל הישועות, אלישע נוטריקון אל הישועות.

עבדך אישי מת, פירוש אִשִּׁי הוא אש יו"ד, בחינת יו"ד שבנפש, חכמה שבנפש ונקודת הנפש⁷, שהיה בבחינת אהבה כרשפי אש, דלית פולחנא כפולחנא דרחימותא⁸ [אין עבודה כעבודת האהבה]. ועל זה אומרים עבדך אישי מת, שמאיזו סיבה שתהיה מתה ונתבטלה אצלו עבודה זו. ולכן

¹ מלכים ב ד. א ואילך.

² רד"ק למלכים שם ב, יד. וראה לקו"ש ח"ה ע' 332 ואילך.

³ מלכים שם ב, ט.

⁴ ראה זח"ג נג, ב. וראה לקו"ש שם.

⁵ סי"ב יג.

⁶ ע' קלו ואילך. ובמקומות שנשמנו שם.

⁷ ראה תניא פ"ח.

⁸ ראה זח"ב נה. ב. ח"ג רסז, א. לקו"ת שלח מב, ג. ובכ"מ.

והנושה בא לקחת את שני ילדיי לו לעבדים, דשני ילדיי הם שתי הבחינות דאהבה ויראה הנקראים ילדים מכיון שהם נולדים על ידי המוחין⁹, והנושה שהוא היצר הרע רוצה לקחתם לעניני העולם, להיות לו לעבדים, ועד לענינים של היפך הקדושה.

ויאמר אליה אלישע הוא הקב"ה

מה יש לך בבית, פירוש, כי כל אחד ואחד מישראל בטח יש לו בית, ובבית צריך שיהיה שם איזה דבר.

ותאמר אין לי כי אם אסוך שמן, היינו כלי קטן ביותר ובתוכו מעט מזער שמן¹⁰, והיא נקודת היהדות, נקודת החכמה שבנפש כו'.

ויאמר לה כו' פְּלִים רְקִים אל תמעיטי, פירוש, דאף שהכלים הם ריקים, וכנזכר לעיל דבחינת אש יו"ד שבנפש מת והנושה בא לקחת את האהבה ויראה להיות לו לעבדים, מכל מקום, צריך למלאות הכלים הריקים מהמעט מזער דשמן, נקודת היהדות שלה.

וענין כלים רקים אל תמעיטי הוא ההתבוננות במצבו ובירידתו, עד שהיא ירידה שאין למטה ממנה. ואז הנה כל זמן שיש כלים ריקים יש עוד שמן, עד שהכלים ריקים נעשים כלים מלאים, והמלא תסיעי, ואחר כך, כשלא היה עוד כלי ריק, ויעמוד השמן. ואחר כך אמר אלישע

ואת ובנייך תחיי בנותר, תחיי בנותר ביתרון אור מן החשך¹¹... ועד שאמרו רבותינו ז"ל ואת ובנייך תחיי בנותר עד שיחיו המתים¹² (כמובא בלקוטי תורה¹³).

והנה נקודת הענין בעבודת כל אחד ואחת היא, דגם כאשר עומד במעמד ומצב שהוא בחינת נפילה וירידה לגבי מצבו הקודם, שאינו יכול לעמוד במעמד ומצב בעבודת ה' שעמד בו לפני זה, דזהו ענין עבדך אֲשִׁי מַת, מאן דנפל מן דרגיה אקרי מית¹⁴ [מי שיורד ממדרגה הראשונה שהיה בו, נקראת בו מיתה], לא יפול ברוחו, כי אדרבה הירידה היא לצורך עליה. וכמבואר בהקדמת שער היחוד והאמונה בענין שבע יפול צדיק וקם¹⁵.

ואפילו כאשר האדם הוא בבחינת צדיק, והנפילה היא רק לפי דרגתו הנעלית, מכל מקום נקרא זה נפילה, ומובן שחל על זה הענין דמאן דנפל מן דרגיה כו', אבל מכל מקום המכוון בנפילה וירידה זו הוא שיהיה אחר כך וקם, העליה שעל ידי הירידה, עליה יתירה מן המקום שלפני זה, ועד ששבע פעמים יפול וקם, פירוש שיש שבע עליות, שכל אחת מהם נעלית מהעליה הקודמת.

שזהו ענין ואת ובנייך תחיי בנותר, דעל ידי הקדמת הירידה דעבדך אֲשִׁי מַת כו', והעבודה שבינתיים וכו'. שבכללות הוא עבודת התשובה, שזהו ענין ההתבוננות דכלים ריקים אל תמעיטי, איך שהוא כלי ריקן כו',

⁹ תניא ספ"ג.

¹⁰ ראה מפרשי התנ"ך מלכים שם, ד.

¹¹ ע"פ קהלת ב, ג.

¹² מסעי צו. ב.

¹³ ב"ר ספ"ה. ילקוט מלכים רמז רכח.

¹⁴ ראה זח"ג קלה, ב. לקו"ש ח"י ע' 211. וש"נ.

¹⁵ משלי טז, כד. וראה גם לקו"ש ח"כ ע' 168. וש"נ.

וגודל ירידתו לפי מצבו ודרגתו, הנה על ידי זה נעשה דתחיי בנותר, שמגיע לבחינת סובב כל עלמין. ומבחינת סובב כל עלמין שהוא גבוה ביותר, גם למעלה מכל הדרגות דמטה מטה, נמשך חיות בעבודתו הוא.

קטע ממאמר ליל כ' מר חשון, רשימת השומעים בלתי מוגה. תו"מ ה'תשמ"ו ח"א ע' 543.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה